

“Wat 3M heeft gedaan is onvergeeflijk, lichtzinnig en crimineel”: rechtszaal te klein voor buurtbewoners tijdens start van proces tegen chemiebedrijf

ANTWERPEN In een overvolle rechtszaal is dinsdag voor de Antwerpse vrederechter de zaak van burgercollectief Darkwater3M tegen chemiebedrijf 3M gestart. De buurtbewoners van de multinational eisen 28 miljoen euro, als voorschot op de gezondheidsschade door PFAS. 168 mensen uit Zwijndrecht kwamen zelf naar de rechtbank.

24 februari 2026 om 18:30

Eén zaal was niet genoeg om de 168 opgedaagde buurtbewoners uit Zwijndrecht een zitplaats te geven. Dus werd er een tweede zaal opengesteld waar de burgerlijke partijen via een videoverbinding de eerste dag van het proces konden volgen. Advocaat Geert Lenssens nam als eerste het woord namens de 1.400 inwoners van Zwijndrecht die zich verenigden in het burgercollectief Darkwater3M.

“Drie jaar geleden stonden we hier al met één gezin versus een multinational. Vandaag staan we hier met veel meer burens, gewone mensen, tegenover een groot chemiebedrijf. Het enige wat de buurtbewoners willen, is een gezond lichaam en een gezonde leefomgeving. Ze voelen zich in de steek gelaten door de overheid, die een dading heeft gesloten met 3M. Dit proces gaat niet in de eerste plaats om geld, het gaat over levenskwaliteit en die staat op de helling”, zei Geert Lenssens, die met vier collega’s de zaak kwam bepleiten.

“Drie jaar geleden stonden we hier al met één gezin versus een multinational. Vandaag staan we hier met veel meer burens, gewone mensen, tegenover een groot chemiebedrijf”

Geert Lenssens

Advocaat burgercollectief Darkwater3M

Meester Lenssens noemde het PFAS-schandaal het grootste milieuschandaal dat ons land ooit kende. “Zwijndrecht is de meest door PFAS vervuilde plaats van Europa. Wat 3M heeft gedaan is onvergeeflijk, lichtzinnig en crimineel. Dat zal in de strafzaak

verder behandeld worden, maar gelukkig kunnen de burens van het bedrijf hier ook zelf voor u staan. Op 5 kilometer van 3M wonen 90.000 mensen. Bij 10.000 bloedstalen die zijn onderzocht, was er bij de helft te veel PFAS in het bloed. Na vijf jaar is de bodemsanering nog steeds niet begonnen, de overheid heeft lang gezwegen over PFAS en er zijn nog altijd geen normen opgesteld.”

Geert Lenssens en Dirk Abbeloos. © Patrick De Roo

Eitjes van de onthaalmoeder

Advocaat Dirk Abbeloos vertelde de vrederechter het verhaal van een dame die onthaalmoeder was in Zwijndrecht, en iedere dag eitjes en pannenkoeken klaarmaakte met eieren van haar eigen kippen. “Die kinderen hebben nu PFAS door haar, daar voelt ze zich schuldig over. Er is een dame wiens man kanker heeft. Al onze cliënten zitten in een situatie waar ze niet voor gekozen hebben, die ze niet kunnen oplossen. PFAS is als een bom ingeslagen op hun dagelijks leven, ze zijn in een rollercoaster van emoties beland. Onze cliënten hopen op een gebaar van 3M. Voor onze kinderen moeten we alles doen voor een betere toekomst.”

LEES OOK.

Hoogst uitzonderlijke rechtszaak: 1.400 buurtbewoners vragen samen voorschot van 28 miljoen euro voor gezondheidsschade door PFAS

Volgens Geert Lenssens heeft 3M nooit bewezen wanneer de productie van PFAS is gestopt. “En waar is de lijst van soorten PFAS die het bedrijf geproduceerd heeft? Dan kunnen we beter testen wat er in de grond zit, of in het bloed van mensen. Bij asbest kan het dertig, veertig, vijftig jaar duren voor het tot uiting komt en kanker veroorzaakt. Ik vrees dat we dezelfde weg opgaan met PFAS.”

“Ook asbest en tabak werden lang niet als schadelijk gezien. Erna werden de effecten geminimaliseerd, of kregen de mensen zelf de schuld. Voor PFAS gebeurt nu hetzelfde”

Geert Lenssens

Advocaat burgercollectief Darkwater3M

“De giftige stof zit bovendien nog overal. Dan kan er toch geen sprake zijn van verjaring? De oude varianten noemen we PFOS, PFOA, die zijn zeer schadelijk en zitten na twintig jaar nog altijd in het bloed van die mensen. Men noemt ze niet voor niets *‘forever chemicals’*. Ook asbest en tabak werden lang niet als schadelijk gezien. Erna werden de effecten geminimaliseerd, of kregen de mensen zelf de schuld. Voor PFAS gebeurt nu hetzelfde.”

Weegt op het gemoed

De PFAS vervuiling weegt op het gemoed van mensen, benadrukte Geert Lenssens. “Een van onze cliënten is een jonge moeder die haar kinderen niet meer kan laten buitenspelen. Als je een hobbytuinder bent en je mag niet meer tuinieren, tast dat je levenskwaliteit aan. Ook mensen die in een appartement wonen behoren tot de risicogroep: het water waarmee je het toilet doorspoelt, de auto was of het huis poetst, kan PFAS bevatten. Het zit zelfs in de lucht. Kinderen die er niet meer wonen, kunnen PFAS met de moedermelk hebben meegekregen.” 3M hanteert een grens van 3 kilometer, maar volgens advocaat Van Cauwenberghe is dat onzin. “Het klopt niet dat er daarbuiten, geen problemen zijn.”

“PFAS hoort niet in de natuur, laat staan in het menselijk lichaam. Er is onder meer een verband met nierkanker,

schildklierproblemen, zwangerschapsverlies...”

Jihane Farah

Advocaat burgercollectief Darkwater3M

Via lucht, water en voedsel zijn de mensen blootgesteld aan gezondheidsrisico's, pleitte Jihane Farah. "Dat is niet normaal. Het hoort niet in de natuur, laat staan in het menselijk lichaam. Er is onder meer een verband met nierkanker, leverkanker, schildklierproblemen, een verstoring van het immuunsysteem, zwangerschapsverlies, vruchtbaarheidsproblemen en darmproblemen. Er is ook een verhoogd risico op het ontwikkelen van andere soorten kanker."

Er zijn twee mensen die zich burgerlijke partij hebben gesteld zonder advocaat. Zij komen woensdag aan het woord, net als de drie advocaten van 3M. Donderdag zijn er dan nog replieken. Daarna is het wachten op de uitspraak, waarschijnlijk volgt die over een paar maanden.

LEES OOK.

Buurtbewoners volgen 3M-proces massaal: "3M wist goed genoeg waar ze mee bezig waren"